

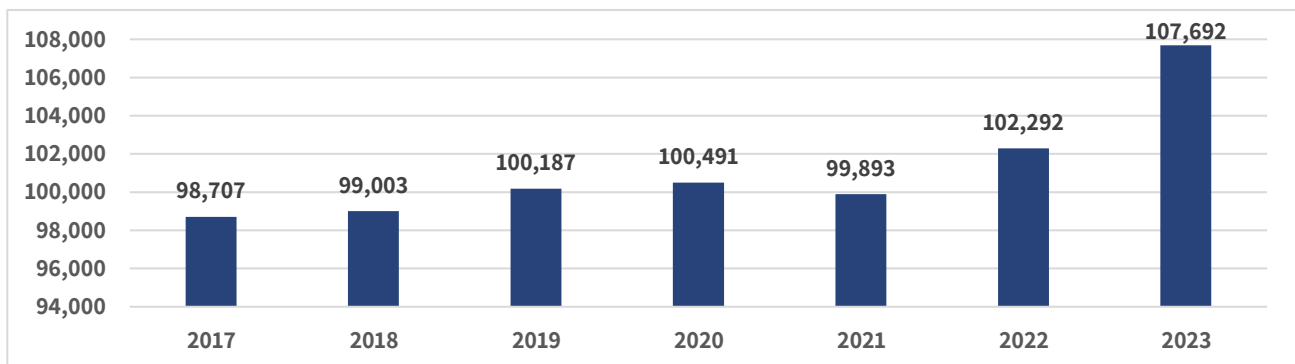
מסלול מיסוי חדש של עוסק זעיר

מסמך זה מוגש לקראת דיון בוועדת הכספים ב-27 באפריל 2023 בנושא **פרק ט' (מסים) - סעיפים 34-39: "עוסק זעיר"**, מתוך הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023. המסמך כולל נתונים על עוסקים פטורים, תיאור השינויים המוצעים וניתוח ההשלכות.

1. תיאור המצב הקיים – רקע עוסקים פטורים

עוסק פטור מוגדר בסעיף 1 (הגדרות) בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: "חוק מע"מ") כעוסק שמחזור העסקאות שלו בכל עסקיו אינו עולה על 107,692 ש"ח (בשנת 2023) לשנה¹. לפי סעיף 126(א) לחוק מע"מ גובה מחזור עוסק פטור מתעדכן ב-1 בינואר מידי שנה לפי השינוי במדד מחירים לצרכן. לפי תקנה 13 בתקנות מס ערך מוסף (רישום), תשל"ו-1976², יש רשימה של קבוצות ובעלי מקצוע שאינם רשאים להירשם כעוסק פטור אלא כעוסק מורשה³, למשל מקצועות חופשיים – אדריכל, הנדסאי, רופא, רואה חשבון, עורך דין, שמאי; בית ספר ללימוד נהיגה; סוחר או מתווך מקרקעין; סוחר או מתווך בכלי רכב; חברה רשומה. לפי סעיף 31(3) לחוק מע"מ עסקאותיו של עוסק פטור הן פטורות ממע"מ והוא אינו רשאי לקזז את מע"מ התשלומים בגין תשלומים לספקים שלו. יש לציין שאמנם עוסק פטור הוא פטור ממע"מ אך הוא אינו פטור ממס הכנסה או מתשלומי ביטוח לאומי. בתרשים 1 שלהלן מוצג רף המחזור המרבי של עוסק פטור בשנים 2017–2023.

תרשים 1: רף המחזור המרבי של עוסק פטור בשנים 2017–2023⁴

¹ [חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975](#). רשות המיסים, [עדכון סכומים בחוק מע"מ ובתקנותיו החל מיום 01.01.23](#), דצמבר 2022; עוסק פטור מסווג במערכת הממוחשבת של מע"מ כקוד תיק 20.

² [תקנות מס ערך מוסף \(רישום\), תשל"ו-1976](#).

³ **עוסק מורשה**: עוסק שעבור עסקאותיו הוא גובה מע"מ מלקוחותיו ומעביר את התשלומים לרשות המיסים, בנוסף הוא רשאי לקזז מהתשלומים את מע"מ תשלומים ששילם לספקיו בגין תשלומים בעסק. במערכת הממוחשבת של מע"מ מדובר בקוד תיק 48 או 52.

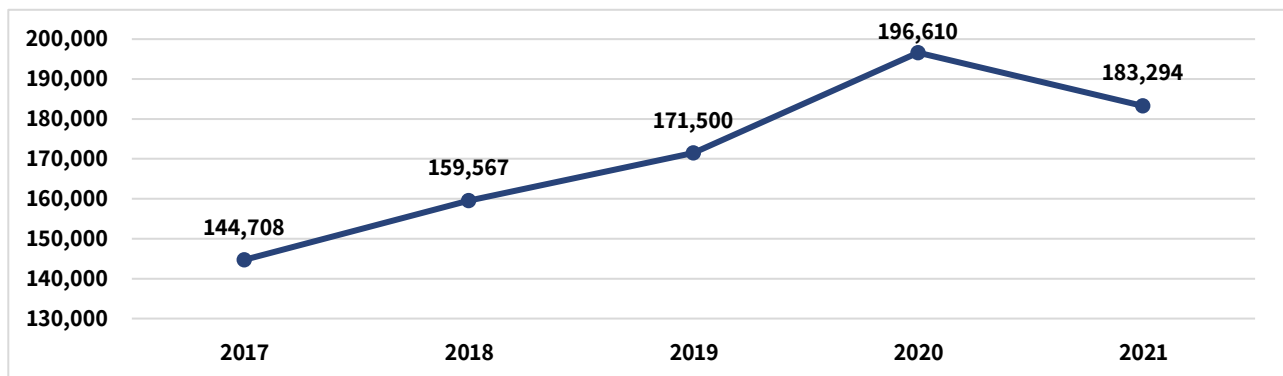
⁴ מחזור עוסק פטור: [2017](#), [2018](#), [2019](#), [2020](#), [2021](#), ו-[2022-2023](#).

לפי המוצג בתרשים המחזור המירבי של עוסק פטור בשנת 2017 היה 99,707 ש"ח בשנה, ובשנת 2023 הוא 107,692 ש"ח בשנה – עלייה של 9.1%. לפי דברי ההסבר בהצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023 (להלן: "הצעת החוק"), נכון לסוף שנת 2022 רשומים בישראל כ-400,000 עוסקים שמסווגים כפטורים ממע"מ.⁵

"פרק שני: ניכויים וקיזוזים" בפקודת מס הכנסה (להלן: "הפקודה")⁶ מתיר לנישום לנכות מהכנסותיו את ההוצאות שהוצאו לשם ייצור הכנסות בשנת המס. הוצאות אלו הן לרבות ריבית והפרשי הצמדה בגין הלוואה, דמי שכירות, אחזקה, פחת, הוצאות יעוץ ועוד. כמו כן, סעיף 17(א5) לפקודה מתיר ניכוי של תשלומים בגין קרן השתלמות עד לתקרה מסוימת, וסעיף 47 לפקודה מתיר ניכוי בשל הפקדה לקופת גמל לקצבה (פנסיה). סעיף 47 לפקודה מתיר ניכוי של 52% מדמי הביטוח הלאומי ששולם באותה שנה.

בתרשים 2 שלהלן מוצגים מספרי עוסקים פטורים שהפדיון שלהם אינו אפס, קרי פעילים, בשנים 2017–2021.

תרשים 2: מספר עוסקים פטורים פעילים בשנים 2017–2021⁷

אפשר לראות כי בשנת 2021 מספר העוסקים הפטורים הפעילים היה 183,294, עלייה של 26.7% לעומת 2017. פנינו לרשות המיסים לשם איתור נתונים על שיעור התשומות שיש לעוסקים פטורים, אולם עד תום כתיבת המסמך לא קיבלנו מענה. הלמ"ס מפרסמת נתונים על שיעור התשומות מסך הפדיון שיש לעוסקים מורשים, השתמשנו בנתונים אלו כאומדן לתשומות שיש לעוסקים פטורים, אף שאלו שונים זה מזה. כאמור, עוסקים פטורים אינם מתקזזים על מע"מ תשומות כך שמצד אחד יתכן שהתשומות של עוסקים פטורים שזהים לעוסקים מורשים בהיקף הפעילות העסקית גבוהות באופן יחסי בשל אי התקזזות של מע"מ תשומות, אולם מצד שני עוסקים פטורים הם לרוב נותני שירותים כך ששיעור התשומות שלהם עשוי להיות נמוך יחסית בשל אי-רכישה של מלאים וצידוד יקר (אחרת ככל הנראה לא יהיה כדאי להיות עוסק פטור אלא מורשה – רשאי להתקזז על מע"מ התשומות).

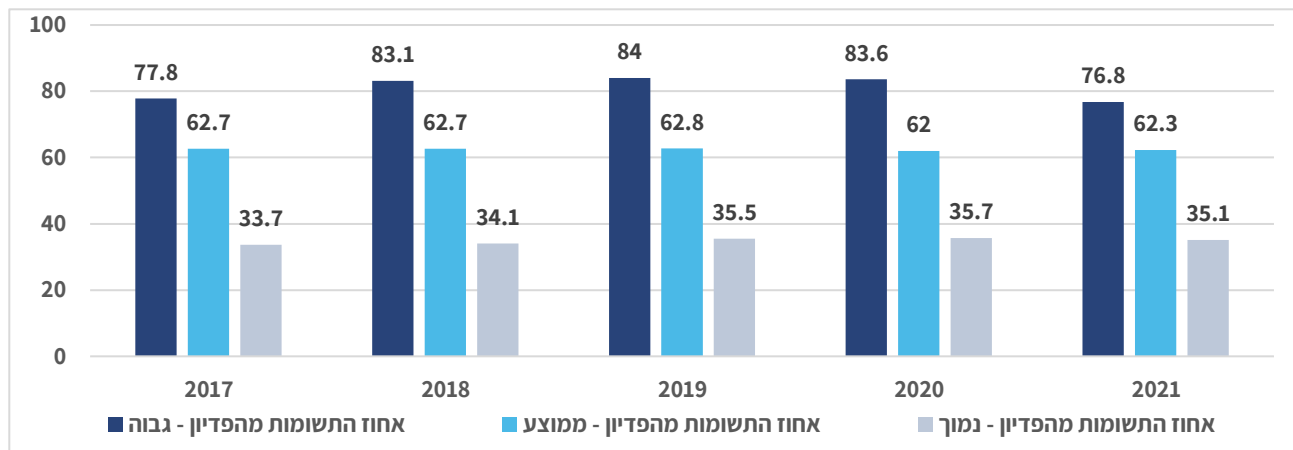
⁵ הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023. אבי לבון, משרד האוצר, אגף הכלכלנית הראשית, אימייל, 19 באפריל 2023, מספר עוסקים פטורים שרשומים במע"מ בסוף שנת 2019: 292 אלף; בסוף שנת 2020: 315 אלף; בסוף שנת 2021: 347 אלף; ובסוף שנת 2022: 389 אלף.

⁶ פקודת מס הכנסה [נוסח חדש].

⁷ הלמ"ס, עוסקים ופדיון בענפי הכלכלה על פי מס ערך מוסף, 2019–2021, לוח 13, שנים שונות, 27 באוקטובר 2022; ליאור זיסמן, מחלקת עסקים בלמ"ס, שיחת טלפון, 24 באפריל 2023; לפי הגדרת הלמ"ס עוסקים פטורים פעילים הם בעלי מחזור עסקאות שנתי שאינו אפס.

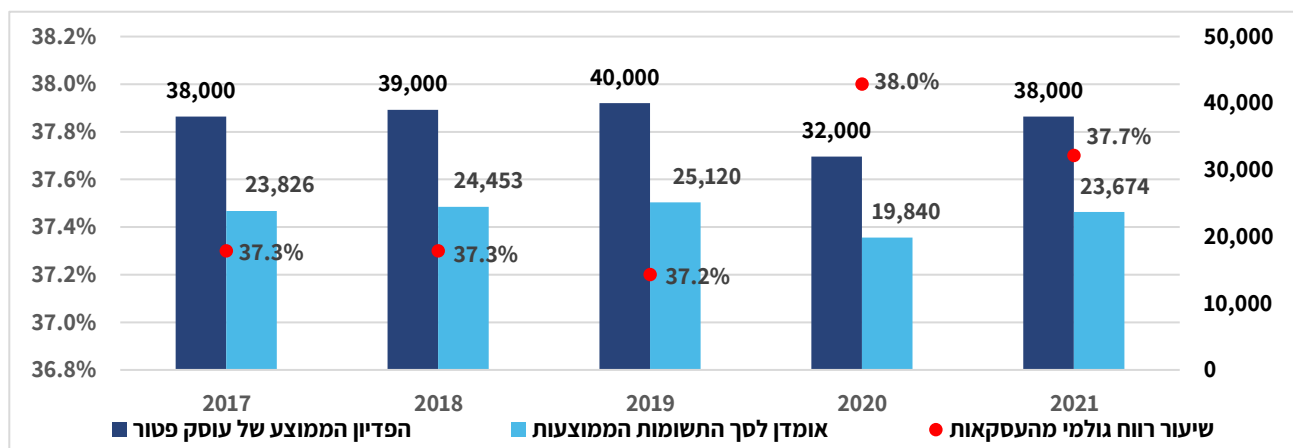
בתרשים 3 שלהלן מוצגים שיעורי התשומות (רגילות וצידוד) שיש בגיבן מע"מ מסך הפדיון של עוסקים מורשים לפי גובה השיעור, חלוקה זו נלקחה מההתפלגות עוסקים פטורים לפי ענפים כלכליים שונים כפי שמפרסמת הלמ"ס.

תרשים 3: שיעורי התשומות שיש בגיבן מע"מ מסך הפדיון של העוסקים המורשים (באחוז)⁸

אפשר לראות כי השיעור הגבוה של התשומות שיש עליהן מע"מ מסך הפדיון בשנת 2021 היה 76.8%, השיעור הממוצע היה 62.3% והשיעור הנמוך היה 35.1%. ערכנו אומדן לשיעור הרווח הגולמי מעסקאות בהתבסס על פדיון שנתי ממוצע של עוסקים פטורים ומשקל התשומות הממוצע (של עוסקים מורשים), כמוצג בתרשים 4 שלהלן.

תרשים 4: פדיון ממוצע לעוסק פטור, אומדן לתשומות ממוצעות ולמשקל הרווח גולמי בשנים 2017-2021⁹

אפשר לראות כי בשנת 2021 הפדיון הממוצע השנתי של העוסקים הפטורים הפעילים היה כ-38,000 ש"ח והיה יציב יחסית בשנים 2017-2021 (פרט לשנת 2020 כ-32,000 ש"ח); אומדן לסך התשומות היה כ-23,674 ש"ח (62.3%) ואומדן שיעור הרווח הגולמי הממוצע היה 37.7% (14,326 ש"ח). אם היה נלקח בחשבון משקל התשומות שיש עליהן מע"מ נמוך (ולא שיעור ממוצע, ראו תרשים 3) בשנת 2021, קרי 35.1%, אזי האומדן לשיעור הרווח הגולמי של העוסקים הפטורים היה 64.1%. יש לציין ששיעור תשומות שיש עליהן מע"מ אינו כולל תשלומים לביטוח לאומי, הפקדות לפנסיה, שכר לעובדים ועוד, כך שהאומדן לשיעור הרווח שמוצג בתרשים הוא למעשה נמוך יותר.

⁸ שם. לוח 5, שנים שונות.

⁹ שם.

2. תיאור השינויים המוצעים

בהצעת החוק מוצג מסלול חדש במס הכנסה – "בעל עסק זעיר", להלן עיקרי המסלול:

- בעל עסק זעיר יהיה יחיד, תושב ישראל, שמפיק הכנסה מעסק או משלח יד ומחזור עסקאותיו המירבי הוא זהה למחזור עסקאות המירבי של "עוסק פטור" שמופיע בחוק מע"מ (עד ל-107,692 ש"ח בשנה) ובנוסף יש חובה שבעת הרישום במס הכנסה התיק יסווג כ"בעל עסק זעיר". יש לציין שאין חובה שבעל עסק זעיר במס הכנסה יהיה רשום כעוסק פטור במע"מ. לדוגמה, עורך דין או רופא או כל משלח יד אחר מהרשימה של מקצועות **שאינם** יכולים להירשם כעוסק פטור (כאמור בסעיף 1 לעיל) **כן** יוכלו להיות מסווגים כבעל עסק זעיר למס הכנסה ובמע"מ הם יסווגו כעוסקים מורשים ובלבד שמחזור העסקאות בשנה לא יחרוג ממחזור העסקאות המירבי של עוסק פטור.
 - יחיד שפתח תיק חדש במע"מ וסווג כעוסק פטור יהיה מסווג אוטומטית כבעל עסק זעיר (גם ללא הגשת בקשה לרישום כבעל עסק זעיר). מוצע להחיל את המסלול החדש עבור עסקים חדשים החל מ-1 בינואר 2025. והחל מ-1 בינואר 2028, גם עוסקים פטורים שכבר רשומים כעוסקים פטורים יסווגו כבעל עסק זעיר, אף אם לא ביקשו להיכלל במסלול זה. בהצעת החוק קיימת אפשרות לבעל עסק זעיר לבקש שיבוטל הסיווג כבעל עסק זעיר.
 - "סכום ניכוי הנורמטיבי" – מוצע לקבוע שבעל עסק זעיר יוכל לנכות **20%** מהמחזור העסקאות שלו כהוצאות, כלומר ההכנסה החייבת שלו תהיה **80%** מהמחזור. זאת ללא קשר להוצאות **בפועל** שהוצאו לעסק בייצור הכנסותיו. נוסף על "סכום הניכוי הנורמטיבי", בעל עסק זעיר יוכל לנכות מהכנסתו ניכויים נוספים שמופיעים בפקודת מס הכנסה **שאינם נמנים על סעיפי 17-27** (מרבית סעיפי הניכויים המותרים). סעיף 17(א5) שמתיר ניכוי בגין הפקדות לקרן השתלמות כן מותר בניכוי בהצעת החוק. כמו כן, סעיף 47 שמתיר ניכוי בגין הפקדות לפנסיה מוכר גם הוא, אולם ניכוי בשל תשלומי דמי ביטוח לאומי כאמור בסעיף 47 **אינו** מותר בניכוי, בשונה מהמצב הקיים.
 - סכום הניכוי הנורמטיבי, קרי **20%** ממחזור עסקאותיו של בעל עסק זעיר **לא יחול** אם יקרה אחד מאלה לפחות: בעל עסק זעיר מעסיק עובדים; **א** אם אינו מנהל פנקסים קבילים; **א** אם היתה לו הכנסה שאינה מיגיעה אישית (לרוב מדובר בהכנסה "פסיבית" ששיעור המס ההתחלתי הוא גבוה יותר – 31%); **א** אם חלק "שאינו זניח" מהכנסתו מעסק או משלח יד התקבל מאדם שהיה מעסיק שלו בשנת המס; **א** חלק מהכנסתו מעסק או משלח יד יוחס אליו מתאגיד שקוף; **א** 25% מהכנסתו מעסק או משלח יד התקבלו מקרוב או ממי שהיה מעסיק בשלוש שנות מס קודמות; **א** שהוא בעל שליטה בחברה.¹⁰
- יש לציין שלא ברור מהצעת החוק מהן ההשלכות אם בעל העסק הזעיר לא יענה על התבחינים של "סכום הניכוי הנורמטיבי", כלומר האם הוא יהיה רשאי לנכות את הוצאותיו לפי סכום הוצאות מותרות בניכוי בפועל? האם הוא יוכל לנכות הוצאת בכלל? האם הוא יוכל להישאר כעוסק פטור או שמה הוא יחויב להפוך לעוסק מורשה ויחויב בתשלומי מע"מ?

¹⁰ **פנקסים קבילים:** פנקסים של עסק שפקיד שומה לא סרב לקבלם או לא פסל אותם, יתכן שכן יהיה סירוב או פסילה אולם בית משפט ביטל החלטה זו. **הכנסה מיגיעה אישית:** לרוב מדובר בהכנסות מעסק או משלח יד, משכורת וקצבאות שמשולמות מקופת גמל למשל פנסיה. **תאגיד שקוף:** תאגיד שהכנסותיו והפסדיו משויכים באופן ישיר לבעלי הזכויות בו. **בעל שליטה בחברה:** בעל זכות של 10% לפחות מהרווחים או 10% לפחות מההון העצמי או 10% לפחות מזכויות ההצבעה או בעל זכות למנות מנהל.

- מוצע לקבוע שינוי בהגדרה של עוסק פטור ממע"מ, כך שעוסק פטור ממע"מ מחויב לנכות את הסכום הנורמטיבי ולא הוצאות שהוצאו בפועל, אחרת הוא לא יסווג כעוסק פטור אלא כעוסק מורשה – **וכל העוסקים הפטורים שנרשמו במע"מ החל מ-1 ינואר 2025 ינכו מהכנסתם החייבת במס הכנסה רק את הניכוי הנורמטיבי ולא ההוצאות שהוצאו בפועל**. והחל מ-1 בינואר 2028 ההוראה תחול על כל העוסקים הפטורים.

3. ניתוח השלכות השינויים המוצעים

בלוח 1 שלהלן מרוכזים ההבדלים העיקריים בין המצב הקיים לבין המצב המוצע.

לוח 1: הבדלים עיקריים בין מצב מוצע למצב קיים

סעיף	מצב מוצע	מצב קיים	הערות
הוצאות או סכומים שמוטר לנכות מהכנסה של בעל עסק לשם חישוב הכנסה חייבת והמס בגינה	"סכום ניכוי נורמטיבי" – ניכוי של 20% מהמחזור; אי אפשר לנכות הוצאות מוכרות בפועל (סעיפים 17-27 לפקודה).	הניכוי הוא לפי הוצאות בפועל שמותרות בניכוי ובעיקר סעיפי 17-27 לפקודה.	בהצעה מובאים תנאים שאם אחד מהם מתקיים אז הניכוי נורמטיבי לא מותר . ועלות שאלות אלו: מה הניכוי שיחול אם לא עומדים בתנאים? האם יהיה ניכוי בכלל? מה ההשלכות בנוגע לסיווג העסק – האם ימשיך להיות מסווג כעוסק פטור ממע"מ או שיהפוך לעוסק מורשה?
ניכוי בגין תשלומי ביטוח לאומי	לא מותר.	מותר 52% מדמי ביטוח לאומי.	לפי דברי ההסבר בהצעת החוק הניכוי הנורמטיבי לוקח בחשבון את הניכוי של דמי ביטוח לאומי.
ניכוי תשלומים לפנסיה	מותר.	מותר.	ללא שינוי.
ניכוי תשלומים לקרן השתלמות	מותר.	מותר.	ללא שינוי.
הגדרת עוסק פטור	החל משנת 2025 או 2028 תהיה חובה לנכות את רק הסכום הנורמטיבי אחרת לא יסווג כעוסק פטור.	עוסק פטור רשאי לנכות הוצאות מוכרות שהוצאו בפועל לייצור הכנסה.	עבור עוסקים פטורים שההוצאות המוכרות שהוצאו בפועל יהיו גבוהות מהסכום הנורמטיבי המוצע (20%) ייתכן ויהיה כדאי כלכלית לשנות את הסיווג לעוסק מורשה. אולם במקרה כזה העוסק יידרש לגבות מע"מ על עסקאות מלקוחותיו דבר שיוביל לעלייה במחיר הסופי.
פטור ממקדמות למס הכנסה	פקיד שומה רשאי לפטור ממקדמות בעלי עסקים שלדעתו המס לגביהם יהיה נמוך.	פקיד שומה רשאי לפטור ממקדמות בעלי עסקים שלדעתו המס לגביהם יהיה נמוך.	ללא שינוי.
פטור מהגשת דוח שנתי למס הכנסה	בדברי ההסבר נכתב שחלק מהמהלך של יצירת סיווג "בעל עסק זעיר" יתוקנו תקנות נלוות לפקודת מס הכנסה (לא מובאות במסגרת הצעת החוק) שבהם יהיה פטור מהגשת דוח שנתי.	לא קיים פטור מהגשת דוח שנתי למס הכנסה.	-

ההשוואה בלוח מעלה כי מצד אחד תחול הקטנה של עלות הציות לחוקי המס עבור עוסקים פטורים וזעירים, מצד שני שיעור המס שלהם יעלה בממוצע, שכן ברוב העסקים שיעור ההוצאות בפועל גבוה מהסכום הנורמטיבי (20%). עלייה בתשלומי המס עשויה להביא לעליית מחירים של מוצרים ושירותים המסופקים על ידי עוסקים פטורים וזעירים. בלוח 2 שלהלן מוצגת דוגמה להשוואה בין מצב מוצע (אם חקיקה תאושר) למצב קיים וזאת עבור עוסק שמחזור עסקאות שלו הוא 100,000 ש"ח בשנה (8,333 ש"ח בחודש) לפי מספר מצבים של הוצאות שנתיות בפועל שמותרות בניכוי: 10,000 ש"ח, 20,000 ש"ח, 40,000 ש"ח ו-60,000 ש"ח. כאמור, לפי השינוי המוצע, ההוצאות שהיו בפועל אינן רלוונטיות, אלא **רק** "סכום הניכוי הנורמטיבי" בשיעור של 20% ממחזור העסקאות.

לוח 2: דוגמה להשוואה בין מצב מוצע לבין מצב קיים (בש"ח)¹¹

מצב קיים				שינוי מוצע	משתנה
100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	מחזור שנתי של העוסק - הכנסה יחידה
60,000	40,000	20,000	10,000	20,000	הוצאות מותרות בניכוי
40,000	60,000	80,000	90,000	80,000	הכנסה חייבת במס הכנסה בשנה
3,333	5,000	6,667	7,500	6,667	הכנסה חייבת במס הכנסה בחודש
150	225	300	338	300	ניכוי בגין הפקדות לקרן השתלמות (בחודש)
367	550	733	825	733	ניכוי בגין הפקדות לפנסיה (בחודש)
50	75	99	112	0	ניכוי חודשי בגין תשלומי דמי ביטוח לאומי (52%)
2,767	4,150	5,534	6,226	5,633	הכנסה חייבת לשם חישוב תשלומי מס הכנסה
277	415	553	623	563	מס מחושב (לפי מדרגת מס שולי של 10%)
529	529	529	529	529	2.25 נקודות זיכוי בסיסיות
0	0	25	94	35	מס הכנסה לשלם בחודש
0	0	296	1,126	415	מס הכנסה לשלם בשנה
96	144	191	215	191	דמי ביטוח לאומי (שיעור של 2.87% מהכנסה חייבת)
103	155	207	233	207	דמי בריאות (שיעור של 3.10% מהכנסה החייבת)
199	299	398	448	398	סך תשלומים לביטוח לאומי ולדמי בריאות

מהניתוח בלוח עולה כי לפי השינוי המוצע עבור הנתונים שבדוגמה, יחיד "בעל עסק זעיר" ישלם מס הכנסה עבור הכנסתו החייבת סכום מרבי של 35 ש"ח בחודש או 415 ש"ח בשנה, לעומת זאת במצב הקיים כשההוצאות המותרות בניכוי בפועל הם גם 20,000 ש"ח בשנה ישלם היחיד מס הכנסה בסכום של 25 ש"ח בחודש או 296 ש"ח בשנה. ההפרש נובע מסכום ניכוי של ביטוח לאומי (99 ש"ח בחודש) **שכיום הוא מותר בניכוי ובמצב המוצע אינו מותר בניכוי**. במקרה שההוצאות המותרות בפועל הן גבוהות מ-20% (40,000 ש"ח או 60,000 ש"ח בשנה) הרי שמס הכנסה לשלם הוא אפס.

לפי הניתוח בלוח נראה כי מצד אחד השינוי המוצע יגדיל את סך הכנסות המדינה ממיסים, אולם מצד שני על פי הלמ"ס (ראו תרשים 4 לעיל) מחזור העסקאות השנתי של עוסקים פטורים בשנת 2021 הוא כ-38,000 ש"ח ואומדן לרווח השנתי הממוצע שלהם נכון למצב הקיים הוא 14,326 ש"ח, כך שאם זו הכנסה יחידה של עוסקים אלו הרי שאין תשלום מס הכנסה וממילא השינוי המוצע לא יגדיל את הכנסות המדינה באופן משמעותי. יש לציין שאם הכנסה זו המצטרפת להכנסות של יחיד ממקורות אחרים למשל משכורת, הרי ששיעור המס שיחול על הכנסות החייבות של העוסק הפטור הן לפי מדרגת המס השולי של יחידים, כך ששיעור המס שיחול על הכנסה החייבת של עוסקים פטורים אלו יכול להיות גבוה יותר מ-10% ואז הפער בין תשלומי המיסים בשינוי המוצע יהיה גבוה יותר לעומת המצב הקיים.

4. הערות של לשכת יועצי המס לשינויים המוצעים¹²

לשכת יועצי המס בישראל (להלן: הלשכה) פרסמה הערות לתזכיר החוק, להלן עיקרי ההערות:

¹¹ שווי נקודת זיכוי אחת בשנה היא 2,820 ש"ח ובחודש 235 ש"ח. כל תושב בישראל זכאי ל-2.25 נקודות זיכוי בסיסיות ממס הכנסה; רשות המיסים, [לוח עזר לחישוב מס הכנסה ממשכורת ושכר עבודה לחודש ינואר 2023](#), ינואר 2023; לפי סעיף 17(א5) לפקודה יחיד רשאי לנכות עד 4.5% מהכנסתו החייבת מהעסק בגין הפקדות לקרן השתלמות (יש לציין שקיימת תקרה להפקדות); לפי סעיף 47(ב1) לפקודה יחיד רשאי לנכות עד 11% מכנסתו החייבת מהעסק בגין הפקדות לקופת גמל לקצבה; לפי סעיף 47א לפקודה יחיד רשאי לנכות מהכנסתו החייבת סכום השווה ל-52% מסך התשלומים בגין דמי ביטוח לאומי ששילם בגין הכנסות מהעסק שלו (ללא דמי בריאות). המוסד לביטוח לאומי, [שיעורי דמי ביטוח לעובד עצמאי](#), כניסה: 23 באפריל 2023.

¹² לשכת יועצי המס בישראל, [התייחסות לשינויי חקיקת מיסים בחוק ההסדרים לשנים 2023 ו-2024](#), 27 בפברואר 2023.

- עוסקים בעלי הוצאות של 20% לא ירצו להירשם כעוסקים פטורים אלא עוסקים מורשים, התוצאה הישירה היא **העלאת מחירים על שירותים ומוצרים לצרכנים הסופיים** והגדלת החבות למס הכנסה ולביטוח לאומי כנגזרת הרווח שיגדל.
- הקטנה יחסית של הבירוקרטיה עבור עוסקים אלו מצד אחד, והעלאה של תשלומי ביטוח לאומי ומס הכנסה מצד שני. במקרה בו בעל עסק לא יעמוד בתבחנים הוא לא יסווג כעוסק פטור אלא כעוסק מורשה ויחויב במע"מ, שינוי שעשוי להביא **לעלייה ביוקר המחיה**.
- קיים חשש שההצעה עשויה לייצר תמריץ שלילי להגדלת ההכנסה ולהעסיק עובדים שכן במקרה זה לא ייכנס בעל העסק לתחולת סיווג "בעל עסק זעיר". החשש נובע בין היתר משלילה של פטור על תיעוד הוצאות, שלילת הפטור מהגשת דוח שנתי ושלילת פטור מהצהרת הון.
- אם עסקים לא יידרשו לתעד את ההוצאות ולהגיש דוחות אז המשמעות היא הקטנה של ההתמודדות עם ההון השחור.
- הגידול הניכר במספר עוסקים הפטורים נובע, בין היתר, משינויים בשוק התעסוקה בשנים האחרונות. הצעת החוק מעודדת שכירים לפתוח עסקים ולצמוח. שינוי זה מחייב את המדינה לקדם רשת ביטחון סוציאלי לעצמאים, לרבות דמי אבטלה, ימי מחלה, והשוואה של תנאים לדמי פגיעה בעבודה.
- גורמים שונים במשק כמו המוסד לביטוח לאומי, בנקים, גופים פיננסיים ועוד מסתמכים על דוחות שמוגשים לרשות המיסים כאסמכתא להכנסות לצורך מתן אשראי, הלוואות, קצבאות, הנחה ברישום למעונות יום ועוד. אי הגשת דוח עשויה להוביל לבעיה ואף לשלילת הטבות אלו. ויש לבחון את השפעת אי-הגשת הדוח שנתי.
- בהסתמך על תדריכים כלכליים שמפרסמת רשות המיסים מעת לעת, שיעור ההוצאה, קרי הסכום הנורמטיבי בשיעור של 20% ממחזור העסקאות, אינו ריאלי. כך למשל: שיעור עלות הגלם של דוכן פלאפל/שווארמה הוא כ-30%-33%; ושל תחום עיסוק "בניית ציפורניים" הוא כ-9%-11%; ושל תחום אחזקת גינות הוא 16%-20%. שיעור עלות חומרי הגלם זה אינו כולל הוצאות שוטפות אחרות כגון: שכירות, אחזקה, אינטרנט, חשמל, פרסום ופחת, ולהערכת לשכת יועצי המס השיעור המשוקלל של ההוצאה הריאלית צריך להיות כ-40% ולא 20%. אחרת התוצאה היא העלאת תשלומי מס הכנסה בשל אי-הכרה בהוצאות.
- אי-ניכוי של תשלומי ביטוח לאומי מייצרת שתי בעיות: **האחת** היא שהניכוי מייצר תמריץ לשלם מקדמות של דמי ביטוח לאומי ריאליים ותואמים את מצב העסק כך שבקרות אירוע מזכה יוכל העצמאי לקבל גמלה ריאלית לגובה הכנסתו, **השנייה** היא העמקת האפליה בין שכירים לעצמאים – מעסיק של שכיר משלם דמי ביטוח עבורו ולא נזקף שווי בגין ההטבה שמקבל השכיר, ולעמדת הלשכה אין לייצר אפליה נוספת.
- שינוי הגדרת עוסק פטור – מי שלא יחשב כעוסק זעיר לא יוכל להיות עוסק פטור, ולכן אם עוסק יידע בדיעבד בשנה העוקבת אם הוא עוסק פטור או לא, אז מצב זה יוצר הגברה של חוסר הוודאות וסרבול בהתמצאות בין ההוראות של חוק מע"מ ושל פקודת מס הכנסה. אם עוסקים פטורים לא יוכלו להיות עוסקים זעירים בשל מגבלות הכתובות בהצעת החוק, הרי שהם יהפכו לעוסקים מורשים וישלמו מע"מ ותחול העלאת הבירוקרטיה ויוקר המחיה. לעמדת הלשכה יש לקבוע שעוסק פטור יוכל לבחור שלא להיחשב כעוסק זעיר קרי לדרוש הוצאות בפועל מבלי לפגוע במעמדו כעוסק פטור.